

ANALIZA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE ÎN ZONA COSTIERĂ A MĂRII NEGRE

Cristina BURTEA

CS III, economist, INCD URBAN-INCERC, Sucursala URBANPROIECT, Secția Urbanism și Gestiunea Localităților, e-mail: cristinaburtea@yahoo.com

Alina CHICOȘ

CS III, dr. sociolog, INCD URBAN-INCERC, Sucursala URBANPROIECT, Secția Dezvoltare și Coeziune Teritorială, e-mail: chicos_alina@yahoo.fr

Ion PELEANU

CS III, drd. arhitect, INCD URBAN-INCERC, Sucursala URBANPROIECT, Șef Secție Dezvoltare și Coeziune Teritorială, e-mail: ion.peleanu@gmail.com

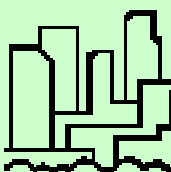
Abstract. The Spatial Development Plan of the Romanian Black Sea Coastal Area committed by the Ministry of Regional Development and Tourism for the Romanian Black Sea Coastal Area is meant to provide the territorial planning framework for the future implementation of Integrated Coastal Zone Management. This paper focuses on the analysis of the territorial spread of economic performance in various business sectors and, in particular of activities linked to tourism as one significant source of revenue in the area. The analytical method used proves to be a useful tool to identify the specific spatial pattern of structural profiles and employment within the network of urban and rural settlements while highlighting particular spatial disparities as compared to local resources.

Key words: coastal zone, spatial planning, sustainable territorial development, economic potential, tourism

1. Scopul și necesitatea elaborării documentației

Planul de Amenajare a Teritoriului Zonal (PATZ) – Zona Costieră, documentație finanțată de Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, a vizat identificarea disfuncționalităților teritoriale din zona costieră a Mării Negre pe baza unei analize multicriteriale, definirea relațiilor între localitățile din acest teritoriu

în contextul dezvoltării durabile și în conformitate cu legislația specifică din domeniu, detalierea opțiunilor strategice de dezvoltare durabilă pe această unitate teritorială specifică, cu accent pe valorificarea potențialului endogen și identificarea oportunităților de finanțare din surse comunitare europene. Aprecierea funcționalității sistemului teritorial este esențială în descoperirea structurilor mai

mult sau mai puțin favorabile și în evaluarea raportului dintre potențialul de dezvoltare a acestuia și capacitatea de valorificare a potențialului respectiv.

Resursele oferite de zona costieră asigură pe de-o parte suportul pentru activitățile antropice, dar asigură și funcția de reglare atât pentru ecosistemele naturale, cât și pentru cele antropice. Trebuie remarcate posibilele puncte de amplificare și de blocaj ale dezvoltării, în vederea depistării modalităților prin care acestea pot fi încurajate sau, respectiv, atenuate.

Presiunea asupra litoralului a generat și generează în continuare acte și decizii ale autorităților centrale și, în mod deosebit, ale autorităților locale, ale locuitorilor și întreprinzătorilor din zonă, contrare prevederilor legislației în vigoare.

Amenajarea teritoriului, care prin caracterul său integrator vizează o perspectivă strategică și formulează obiective ce urmăresc progresul/ dezvoltarea regiunii în acord cu resursele disponibile, în scopul diminuării factorilor restrictivi și maximizării atuurilor, urmărind principiul dezvoltării durabile, poate și trebuie să fie o componentă esențială în gestionarea zonelor costiere.

Lucrarea și-a propus să sprijine, prin mijloacele specifice amenajării teritoriului, formularea unei viziuni de dezvoltare a activităților zonei costiere pentru un orizont de timp de 10 ani.

2. Structura și evoluția activităților economice terestre și pe mare

2.1. Metodologia analizei

Structura activităților economice la nivelul zonei costiere a vizat principalele activități realizate de firme aparținând mediului privat, dar și evoluția resursei umane angrenate în aceste activități.

Metodologia de lucru a presupus agregarea codurilor CAEN după modelul revizuit 2, în conformitate cu normele europene, la nivel de ramuri mari de activitate, astfel: agricultură și pescuit; industrie; construcții; comerț; turism; transport; alte servicii, punându-se un accent deosebit pe turism, ca resursă importantă generatoare de venit.

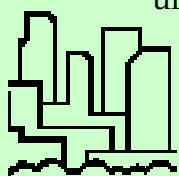
Contextul suprateritorial al zonei de coastă reliefează importanța evoluției sale, prin poziționarea strategică teritorială, atât în context național, cât și european, de aceea economia Zonei Costiere a Mării Negre este unul din factorii de maxim interes, a cărui evoluție va afecta mai mult decât sfera locală. (planșa 2).

Indicatorul prin intermediul căruia s-a determinat importanța ramurilor economice în profil teritorial a fost cifra de afaceri, considerată cea mai importantă variabilă ce măsoară rezultatele la nivel microeconomic (Dobrotă, 1999).

S-a urmărit, totodată, identificarea celor mai competitive localități din zona de studiu în funcție de valoarea totală a rezultatelor obținute din economia proprie.

Pentru toate domeniile principale de activitate analiza a vizat o detaliere a activităților economice performante la nivelul Unităților Administrativ Teritoriale (UAT) urbane și rurale, performanța fiind apreciată prin volumul cifrei de afaceri din respectivul domeniu de activitate în totalul cifrei de afaceri (CA) realizate în respectiva unitate administrativă.

Profilul economic al fiecărei unități administrative a fost realizat după cifra de afaceri însumată de toate firmele cu sediul în respectiva localitate, chiar dacă unele firme își desfășoară activitatea propriu-zisă în alte localități.

Ne interesează beneficiile difuze ale activității unei firme, dar am considerat important locul în care aceste venituri sunt contabilizate, contribuind direct sau indirect la constituirea bugetelor locale.

Condiția detalierii unui domeniului de activitate, pentru realizarea unui profil economic mai fidel, a fost contribuția respectivului domeniu cu cel puțin 10% la CA totală, înregistrată la nivelul unei unități administrativ teritoriale.

Pentru agricultură această condiție a fost îndeplinită de orașele: Ovidiu, Murfatlar și Negru Vodă. Pentru industrie această condiție a fost îndeplinită de orașele: Constanța, Mangalia, Năvodari, Ovidiu, Murfatlar și Medgidia.

Pentru comerț această condiție a fost îndeplinită de orașele: Constanța, Murfatlar, Medgidia, Eforie, Techirghiol, Negru Vodă, Mangalia și Ovidiu. Pentru transport această condiție a fost îndeplinită de orașele: Ovidiu și Sulina (planșa 1).

Profilul economic al UAT din Zona Costieră a fost stabilit în baza celei/celor mai importante activități economice calculată în funcție de ponderea cifrei de afaceri în total cifră de afaceri după următoarea metodologie:

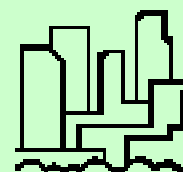
- profil primar - peste 50% cifră de afaceri din agricultură, silvicultură, piscicultură;
- profil secundar - peste 50% cifră de afaceri din industrie și construcții;
- profil terțiar - peste 50% cifră de afaceri din comerț și servicii;
- diferite combinații ale celor trei sectoare în condițiile în care ponderea unui sector nu depășește 50% din cifra totală de afaceri.

Conform cu această clasificare s-a realizat profilul economic al unităților administrativ teritoriale din Zona Costieră.

2.2. Profilul economic al unităților administrativ-teritoriale din Zona Costieră

Utilizând elementele metodologice amintite mai sus a fost posibilă realizarea unui profil economic al UAT din Zona Costieră, cu următoarea distribuție:

- profil primar (agricultură): Ceamurlia de Jos și Jurilovca în județul Tulcea, Istria, Mereni și Pecineaga în județul Constanța;
- profil primar-terțiar (agricultură, servicii): Castelu și Comana în județul Constanța;
- profil secundar (industrie): Mangalia, Năvodari, Lumina și Nicolae Bălcescu în județul Constanța;
- profil secundar (construcții): Sarichioi în județul Tulcea;
- profil secundar-terțiar (industrie, comerț): Ovidiu în județul Constanța;
- profil secundar-terțiar (industrie, servicii): Agigea în județul Constanța;
- profil terțiar (comerț): Sulina în județul Tulcea, Constanța, Medgidia, Eforie, Murfatlar, Negru Vodă, Techirghiol, 23 August, Amzacea în județul Constanța;
- profil terțiar (servicii): Crișan, C.A. Rosetti, Murighiol, Sfântu Gheorghe în județul Tulcea, Albești, Corbu, Costinești, Cumpăna, Limanu, Mihai Viteazu, Mihail Kogălniceanu, Poarta Albă în județul Constanța;
- profil terțiar (comerț/servicii): Bărăganu, Cuza Vodă, Săcele, Topraisar;

- profil terțiar (servicii-transport): Tuzla, Valu lui Traian
- profil terțiar - primar (comerț, agricultură): Sfântu Gheorghe.

Activitatea economică ce apare între paranteze semnifică preponderența acelei ramuri economice în sectorul identificat.

Acolo unde există combinații ale sectoarelor economice semnul virgulă enumerează ordinea importanței la formarea activității, iar bara semnifică ponderea egală a indicatorului la formarea activității.

Determinarea profilului economic scoate în evidență faptul că majoritatea unităților administrativ-teritoriale din Zona Costieră au un profil economic terțiar caracterizat în principal prin preponderența activităților de servicii și a celor comerciale, cu două excepții Tuzla și Valu lui Traian pentru care este evidentă o specializare în activități de transport.

În ceea ce privește valorificarea resurselor locale, există câteva localități ce obțin rezultate economice importante (peste 20% din cifra de afaceri totală a UAT) din exploatarea resurselor specifice zonei și anume:

- exploatarea resurselor piscicole: Crișan (33,9%) și Sfântu Gheorghe (38,5%) în județul Tulcea;
- exploatarea resurselor turistice: Murighiol (33%) în județul Tulcea, Eforie (29,7%) și Costinești (21,8%) în județul Constanța.

Cum era de așteptat, la realizarea cifrei totale de afaceri din turism a Zonei Costiere, cea mai mare contribuție aparține municipiilor Constanța (64,8%) și Mangalia (16%).

Orientarea activităților din economia zonei către sectorul terțiar reprezintă un semnal bun în ceea ce privește utilizarea avantajelor competitive de pe plan local ce orientează către o dezvoltare cu prioritate a activităților turistice și a serviciilor de suport.

Rezultatele economice ale acestui domeniu se situează însă mult sub posibilitățile existente (2,8% în 2004 și 2,4% în 2008 din CA totală) și reclamă acțiuni de restructurare și re poziționare vizavi de mediul concurențial.

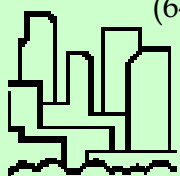
2.3. Potențialul economic al Zonei Costiere

Potențialul economic al Zonei Costiere este dat de resursele naturale, funciare și umane existente și susținut de implicarea factorilor de decizie locali, de mediul de afaceri precum și de modul în care sunt susținute și atrase investițiile.

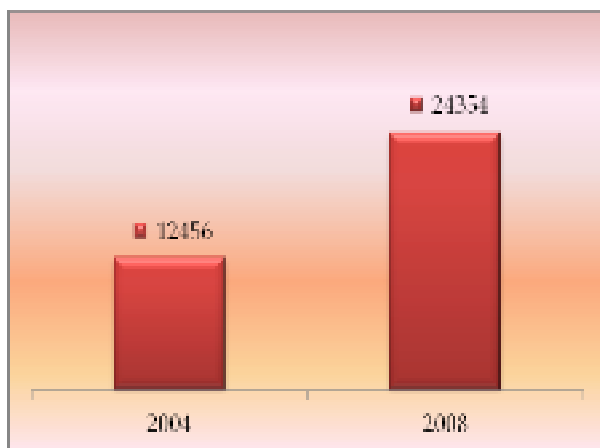
Metodologia de identificare a potențialului economic al Zonei Costiere se bazează pe evidențierea trendului activităților economice în perioada 2004 - 2008, la nivel de UAT, prin intermediul unor indicatori ce reflectă situația mediului privat și anume - numărul de firme, numărul de salariați și cifra de afaceri.

O privire de ansamblu asupra situației acestor indicatori relevă, după cum se observă în graficele următoare, o expansiune pentru toate variabilele considerate în perioada de analiză.

Evoluția **numărului de firme** înregistrează un plus de 95,5% în anul 2008 comparativ cu anul 2004 (Fig.1). Această dublare a numărului de firme marchează o perioadă de creștere economică complementară celei de la nivel național.

Din cele 24354 firme private înregistrate în 2008, 22,8% nu aveau depus bilanț contabil, de unde rezultă că numărul unităților economice active a fost de 18799. Această valoare reprezintă 64,4% din numărul total de unități locale active din județele Constanța (24256) și Tulcea (4937) (Anuar Statistic, INS, 2008).

Fig.1 Evoluția numărului de firme în Zona Costieră în perioada 2004-2008

Sursa - Prelucrări după baza de date BorgDesign

Din totalul firmelor active identificate pentru Zona Costieră, 98,5% aparțin localităților din județul Constanța.

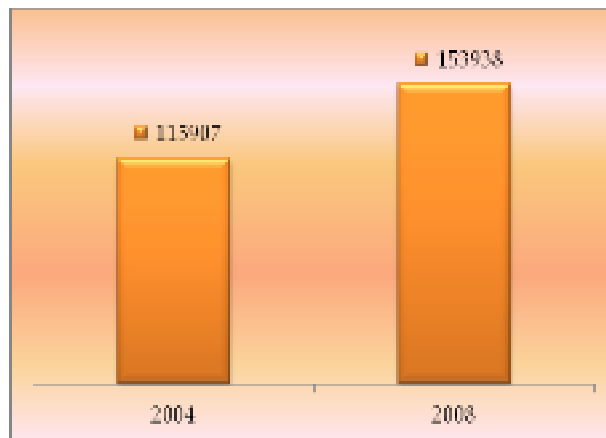
Evoluția **numărului de salariați** marchează o creștere mai modestă comparativ cu numărul de firme, înregistrându-se un plus de numai 32,8% în 2008 față de 2004.

Astfel, în anul 2008 în Zona Costieră, salariații din mediul privat reprezentau 86,12% din numărul mediului de salariați înregistrați în statistica oficială și 73,61% raportat la populația ocupată civilă.

Se remarcă faptul că marea majoritate a salariaților din zona de studiu prestează muncă salariată și aparțin mediului privat, considerat a fi cel ce contribuie la valoarea adăugată în economie.

În scopul de a evidenția mai bine situația ocupării în localitățile ce

alcătuiesc Zona Costieră considerăm necesar precizarea unor date referitoare la rata de ocupare a resurselor de muncă în context extins.

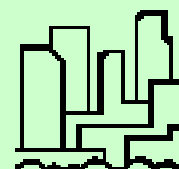
Fig.2 Evoluția numărului de salariați în Zona Costieră în perioada 2004-2008

Sursa - Prelucrări după baza de date BorgDesign

S-a identificat astfel, că în județul Constanța la nivelul anului 2008 rata de ocupare a resurselor umane era de 63%, iar în județul Tulcea aceasta se situa la un nivel de 52,1%. Pentru același an Regiunea Sud-Est înregistra o rată de ocupare a resurselor de muncă de 57,5%, în timp ce media națională era de 63,6% (Audit territorial al Regiunii de Sud-Est 2010).

Analiza informațiilor cu privire la resursele de muncă existente, gradul de utilizare al acestora și forța de muncă salariată conduce la concluzia că există diferențe în nivelul de dezvoltare al localităților ce aparțin județului Tulcea și celor ce aparțin județului Constanța, pe de o parte, precum și în ceea ce privește contextul județean comparat cu cel regional și național.

Se remarcă astfel o poziție competitivă în ceea ce privește ocuparea a localităților din județul Constanța în context regional, însă inferioară într-o mică măsură comparativ cu nivelul național.

Situația ocupării în cazul localităților ce aparțin județului Tulcea din Zona Costieră evidențiază valori slabe ale ocupării resurselor de muncă inferioare nivelului regional și chiar mai îndepărtate de nivelul național.

Cifra de afaceri totală înregistrată în Zona Costieră în perioada 2004-2008 marchează mai mult decât o dublare a rezultatelor economice obținute în contextul în care în anul 2008 s-a obținut un plus de 125% comparativ cu anul 2004.

Această evoluție se întâmplă pe fondul creșterii economice generalizate și a avut ca efect multiplicarea investițiilor concretizate după cum s-a evidențiat anterior în creșterea numărului de firme și mai puțin în creșterea numărului de salariați.

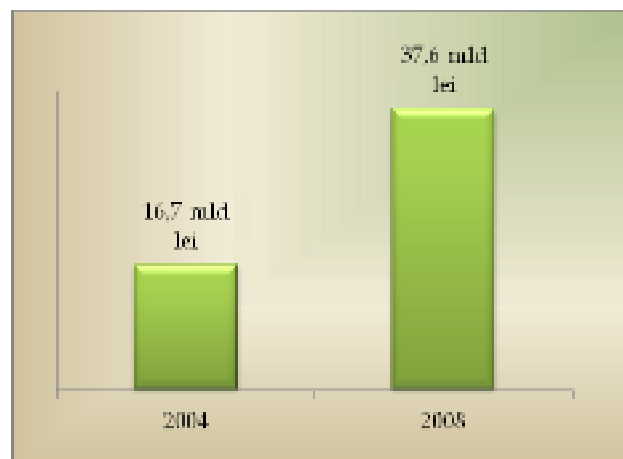
Acest fenomen marchează o creștere bazată în principal pe consum și mai puțin pe producție și își are resorturi în politica de creditare excesivă dusă de sistemul bancar, fapt ce a condus ulterior la o contracție puternică a economiei.

Este important de precizat pentru analiza situației existente, că UAT din județul Constanța participă la formarea cifrei de afaceri a Zonei Costiere în proporție de 99,4%.

În acest context am realizat o comparație cu nivelul județean și cel regional în ceea ce privește performanța economică a întreprinderilor în scopul de a scoate în evidență importanța covârșitoare în economia județului a zonei de coastă și implicațiile dezvoltării sale în context regional (planșa 1).

În acest sens s-a identificat faptul că performanța economică a Zonei Costiere reprezentată prin valoarea

cifrei de afaceri obținută de mediul privat a avut în anul 2008 o pondere de 79,7% din cifra de afaceri a județului Constanța și 35,5% din valoarea aceluiași indicator la nivel de regiune.

Fig.3 Evoluția cifrei de afaceri în Zona Costieră în perioada 2004-2008

Sursa - Prelucrări după baza de date BorgDesign

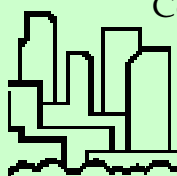
Tabelul 1. Cifra de afaceri din Zona Costieră în context regional, în 2008

Nivel teritorial de analiză	Cifra de afaceri (mil. lei)
Regiunea Sud-Est	103706
Județul Constanța	46222
Zona Costieră	37429,1

Sursa - Statistica regională și județeană, prelucrări după baza de date BorgDesign

Trebuie precizat faptul că, pentru a se putea realiza comparația cu nivelul județean și regional, s-a scăzut din cifra totală de afaceri a Zonei Costiere cifra de afaceri din agricultură (1,6%) astfel încât comparația să se realizeze pentru valori omogene. Graficul de mai sus (Fig.3) evidențiază în valori absolute situația indicatorului cifra de afaceri totală pentru anii 2004 și 2008.

Evoluția de ansamblu a economiei Zonei Costiere, reflectată în situația indicatorilor analizați, identifică un potențial economic important, în special în ceea ce privește partea constanțeană a teritoriului.

Aici se remarcă „motorul” economic capabil să susțină dezvoltare viitoare a zonei de coastă cu toate implicațiile sale asupra modului de utilizare a terenurilor și extindere a spațiilor funcționale.

Deși dispune de resurse naturale importante, zona de coastă a județului Tulcea nu înregistrează proporțional o performanță economică deosebită, iar cifrele privind ocuparea subliniază decalajul de dezvoltare comparativ cu zona costieră aferentă județului Constanța.

2.4. Turismul în Zona Costieră

La nivelul anului 2010, în perioada 7 iulie - 15 septembrie, în stațiunile litoralului constănțean a fost înregistrat un flux total de 8088367 de turiști români și străini, indicator calculat prin însumarea înregistrărilor zilnice a numărului de turiști sosiți.

Considerând un sejur mediu de 5 zile pentru o persoană cazată în unități de cazare omologate, se identifică o participare de cca. 1686433 turiști în sezonul estival 2010.

În ceea ce privește sursa internă sau externă a turiștilor, se observă o pondere majoritară a turiștilor români după cum poate fi vizualizat în graficul următor (Fig.4).

Turiști străini au reprezentat la nivelul sezonului 2010 numai 68760 persoane, un număr relativ mic având în vedere potențialul natural al zonei.

Situația numărului de turiști în perioada de început, în cea de vârf și la finalul sezonului estival evidențiază un început de sezon destul de slab, un vârf de perioadă situat la mijlocul lunii august cu o încărcare maximă de aproximativ 192 mii de turiști (Fig.5) și un final de

perioadă înainte de 15 septembrie, data oficială de încheiere a sezonului.

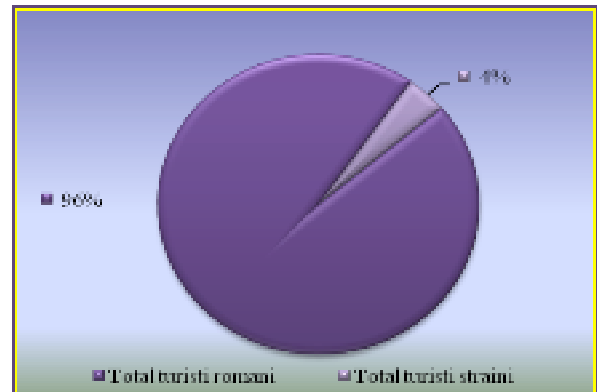

Fig.4 Ponderea turiștilor români și străini în 2010
Sursa - Prelucrări după informații de la Asociația LITORAL-DELTA DUNĂRII

Se remarcă faptul că perioada de final de sezon este preferată celei de început înregistrându-se cu 54,5% mai mulți turiști la final de sezon comparativ cu perioada de început.

Perioada de vârf a numărului total de turiști coincide cu perioada de vârf a turiștilor români înregistrați pe litoral și anume 184994 în data de 15 august.

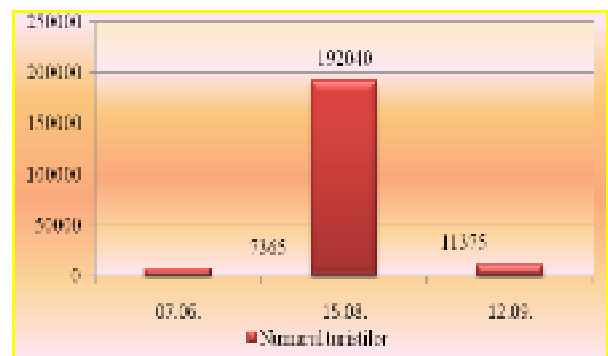
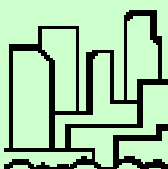

Fig.5 Numărul de turiști la începutul, vârful și sfârșitul sezonului, în 2010
Sursa - Prelucrări după informații de la Asociația LITORAL-DELTA DUNĂRII

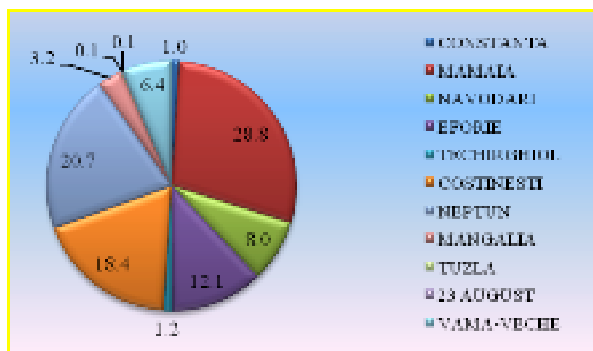
Informațiile referitoare la turiștii străini evidențiază o perioadă de vârf diferită față de cea „preferată” de turiștii români și anume 24 - 31 iulie. În acest interval turiștii străini au fluctuat între 8644 - 8220, aceste valori reprezentând un maxim pentru tot sezonul 2010.

Analizând trendul turiștilor pe toată perioada verii, se observă creșteri ciclice în perioadele de sfârșit de săptămână cu progresie către mijlocul lunii august urmată de o descreștere accentuată după 29 august.

În ceea ce privește ponderea numărului total de turiști la nivel de UAT, se observă o atractivitate turistică mai mare a stațiunilor Mamaia, Neptun, Costinești și Eforie (Fig.6).

Celelalte localități, după cum se poate observa în graficul de mai jos, au înregistrat individual mai puțin de 10 procente din numărul total al turiștilor de pe litoral.

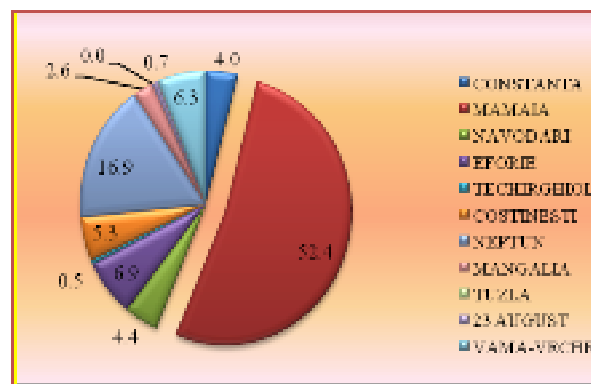
Fig.6 Distribuția turiștilor în zona turistică Constanța pe UAT, în 2010
Sursa - Prelucrări după informații de la Asociația LITORAL-DELTA DUNĂRII

Ponderea turiștilor români în stațiunile de pe litoral urmează îndeaproape trendul general, având în vedere faptul că aceștia reprezintă cca. 96% din totalul turiștilor în 2010.

Turiștii străini au preferat în proporție de 52,4% stațiunea Mamaia (Fig.7), în timp ce aproximativ 17% din ei s-au cazat în stațiunea Neptun.

Aceste preferințe sunt justificate de faptul că cele două stațiuni oferă cea mai bună infrastructură pentru turism din zona litoralului Mării Negre,

inclusiv servicii „culturale”, de recreere etc., elemente deosebit de importante în atragerea turiștilor.

Fig.7 Distribuția turiștilor străini în zona turistică Constanța pe UAT, în 2010
Sursa - Prelucrări după informații de la Asociația LITORAL-DELTA DUNĂRII

Indicatorii analizați relevă totuși o atractivitate turistică destul de scăzută a zonei costiere în special în ceea ce privește prezența turiștilor străini. În acest sens se recomandă o mai bună gestionare a resurselor locale și creșterea competitivității zonei prin îmbunătățirea infrastructurii turistice și mai ales a serviciilor oferite, diversificarea acestora și corelarea parametrilor calitate-preț.

Activitatea turistică a agenților economici activi a fost considerată în analiza teritorială ca fiind compusă din activitățile agenților de turism, din activitatea firmelor care oferă oportunități de cazare, din barurile și restaurantele existente și din activitățile de divertisment și recreere.

Pentru profilul teritorial turistic realizat la nivel de unitate administrativă de bază, componentă a zonei costiere, s-au luat în considerare numărul de agenți economici care desfășoară activitățile amintite, numărul de salariați și cifra netă de afaceri pentru fiecare agent economic, în perspectivă evolutiv comparativă, utilizând ca repere bilanțurile din anii 2004 și 2008.

Tabelul 2. Principalii indicatori ai agenților economici din turism din zona de studiu, în anul 2008 comparativ cu anul 2004, repartizați pe tipuri de activități turistice

Tip de activitate	Număr firme		Număr salariați		Cifra de afaceri (mil. lei)	
	2004/2008		2004/2008		2004/2008	
Activități recreative	74	144	197	576	8,8	25,5
Agenții de turism	82	180	344	474	29,0	59,0
Cazare	371	611	5887	5215	270,3	439,1
Baruri, restaurante	814	1339	3786	5621	140,3	339,3
Alte servicii de turism	23	61	170	393	15,3	45,5

Sursa datelor: Borg Design, Lista firmelor din România, 2008

De specificat că în cazul firmelor înființate după 2004, comparația se referă la dinamica unor activități specifice acestui domeniu pentru unitatea teritorială analizată, și nu la evoluția în sine a agenților economici.

La nivelul întregii zone de studiu se poate constata că barurile și restaurantele au dinamica cea mai accentuată, deoarece numărul de firme crește în 2008 cu 64%, numărul de salariați crește cu 48%, iar cifra de afaceri cu 141% față de 2004.

În același ritm crește și numărul de firme care oferă cazare, însă numărul salariaților acestora scade cu 12%, iar cifra de afaceri crește cu doar 62%, mai puțin decât cea a barurilor și restaurantelor.

Cu toate acestea, cazarea reprezintă, din perspectiva veniturilor realizate, cea mai importantă activitate turistică a zonei, contribuind în cea mai mare măsură la realizarea cifrei de afaceri din turism, atât în anul 2004, cât și în anul 2008.

Agențiile de turism au luat amploare în perioada analizată, însă firmele care oferă activități recreative merită o atenție deosebită, din perspectiva absorbției forței de muncă în acest tip de activitate turistică.

Astfel numărul de salariați din aceste firme cunoaște cea mai mare creștere în anul 2008, comparativ cu celelalte activități turistice, cu 192% față de anul 2004.

În aceeași perioadă, în agențiile de turism numărul de salariați crește cu 38%. *Perioada de recesiune economică ce a urmat anului 2008 a marcat negativ activitățile din turism* și a determinat o contracție substanțială a indicatorilor specifici.

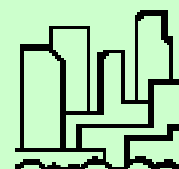
3. Concluzii

Productivitatea este scăzută în agricultură, fiind o activitate de subzistență, iar serviciile agricole sunt încă slab dezvoltate.

Principalele probleme cu care se confruntă agricultura sunt legate de fragmentarea excesivă a terenurilor agricole în exploatați individuale mici și reticența la asociere.

Orientarea cererii către produse agricole ecologice și stimularea interesului pentru agroturism ar putea crește veniturile din agricultură.

Pescuitul constituie o sursă de venituri extrem de importantă pentru populația din arealele rurale costiere și cele din Delta Dunării.

Activitatea economică de pescuit este diversificată dar neperformantă, cu o contribuție extrem de slabă la economia arealului studiat.

Acvacultura este o activitate relativ nouă, cu perspective mari de dezvoltare, și este practică atât în apele maritime (Constanța și Mangalia), cât și în cele dulci (Ovidiu, Constanța, Sulina, Murighiol, și Jurilovca).

Industria reprezintă cea mai importantă activitate producătoare de valoare adăugată în economia Zonei Costiere, ea contribuind majoritar la cifra de afaceri de aici. Zona metropolitană Constanța și periurbană Medgidia localizează „motorul” industriei și concentrează cea mai mare parte a activităților industriale și a ocupării în domeniu din arealul studiat.

Zona Costieră s-a specializat de-a lungul timpului în câteva domenii industriale cu importanță deosebită în plan regional și totodată național.

Ramurile industriale care contribuie cel mai mult la venitul zonei sunt: industria petrochimică, industria construcțiilor metalice și îndeosebi a construcțiilor de nave și a structurilor plutitoare, industria energetică, industria extractivă, industria materialelor de construcții, industria alimentară și textilă.

Evoluția economică a sectorului industriei semnalează existența unor probleme determinate în mare parte de fluctuațiile piețelor specifice și de elasticitatea cererii și ofertei pe aceste piețe.

Neadaptarea la condițiile pieței a determinat în ultimii ani recurgerea la măsuri de restructurare de personal în principal în industria petrochimică,

industria de reparare a navelor și bărcilor și alte mijloace de transport (vagoane), industria extractivă, industria alimentară și industria textilă, cu scopul evident de a le face profitabile prin redimensionare.

Restructurarea activităților industriale a determinat apariția unor situri industriale disponibile, spații ce necesită reabilitări complexe și reconversii către alte tipuri de utilizări.

Susținerea în continuare a activităților de tip industrial trebuie să constituie una din prioritățile de bază ale activității de amenajare a teritoriului având în vedere contribuția esențială a acestui sector la rezultatele economice în zona de coastă a României.

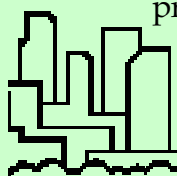
Sectorul construcțiilor s-a dezvoltat cu rapiditate în ultimii ani cunoscând chiar o perioadă de importantă expansiune în condițiile perioadei de boom economic 2007-2008.

Atractivitatea sectorului imobiliar a îndemnat numeroși investitori interni și externi să-și plaseze banii în proiecte imobiliare atât în domeniul locuințelor individuale și colective cât și în cel al spațiilor pentru birouri și nu numai.

Zona Costieră a Mării Negre a prezentat prin caracteristicile sale deosebite o miză importantă în atragerea acestor investitori.

În aceste condiții în intervalul de creștere economică 2004 - 2008, numărul salariaților din domeniul construcțiilor aproape că se dublează, iar cifra de afaceri se multiplică de patru ori în aceeași perioadă.

Recesiunea economică ce a urmat anului 2008 a făcut ca piața imobiliară să

cunoască o contracție deosebită, ceea ce a dus și la o scădere drastică a activităților de construcții, domeniu ce se află încă în scădere și necesită măsuri suplimentare, de tip fiscal pentru revigorare.

Dezvoltarea sectorului construcțiilor va depinde pe viitor de dezvoltarea economică generală acest sector aflându-se într-o relație de dependență dară de sectoarele direct productive ale economiei.

Activitatea de servicii reprezintă sectorul cel mai dinamic al economiei, cu cel mai mare număr de firme și cel mai mare număr de salariați din Zona Costieră.

Turismul și transportul pe apă sunt activități care constituie un potențial de dezvoltare a sectorului terțiar în economia regiunii și conferă identitate zonei.

Din perspectiva veniturilor realizate, transportul maritim rămâne cel mai important dintre activitățile de transport. Disparități mari între nivelul de dezvoltare al serviciilor în mediul rural față de cel din mediul urban, iar majoritatea IMM-urilor sunt micro-întreprinderi cu cifre de afaceri și putere economică reduse.

Soluțiile ecologice pentru dezvoltarea activităților economice tradiționale și utilizarea energiilor regenerabile reprezintă principalele opțiuni pentru o dezvoltare economică durabilă.

Zona Costieră se confruntă cu o competitivitate scăzută a ofertei turistice locale comparativ cu alte zone turistice regionale europene. Problemele principale ale activității turistice se referă la nivelul insuficient de modernizare a bazei de cazare care are încă un grad redus de confort și calitate a serviciilor, dar și la

indicele scăzut de valorificare a capacității de cazare.

Structurile de agrement sunt insuficient dezvoltate și diversificate.

Infrastructura de acces nemodernizată spre obiectivele turistice și echiparea tehnico - edilitară deficitară în zonele rurale cu potențial turistic ridicat afectează dezvoltarea activităților turistice.

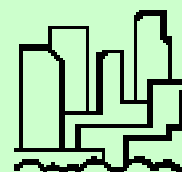
Rămânerea la același status al serviciilor economice și sociale, al obiectivelor urmărite pentru serviciile de transport și pentru cele turistice în special, va conduce la o scădere a atractivității economice și turistice a Zonei Costiere cu implicații negative asupra „bunăstării” regionale.

Inexistența unor măsuri de dezvoltare specifice sectorului terțiar pot determina cu o mare probabilitate un regres în trendul economiei zonale.

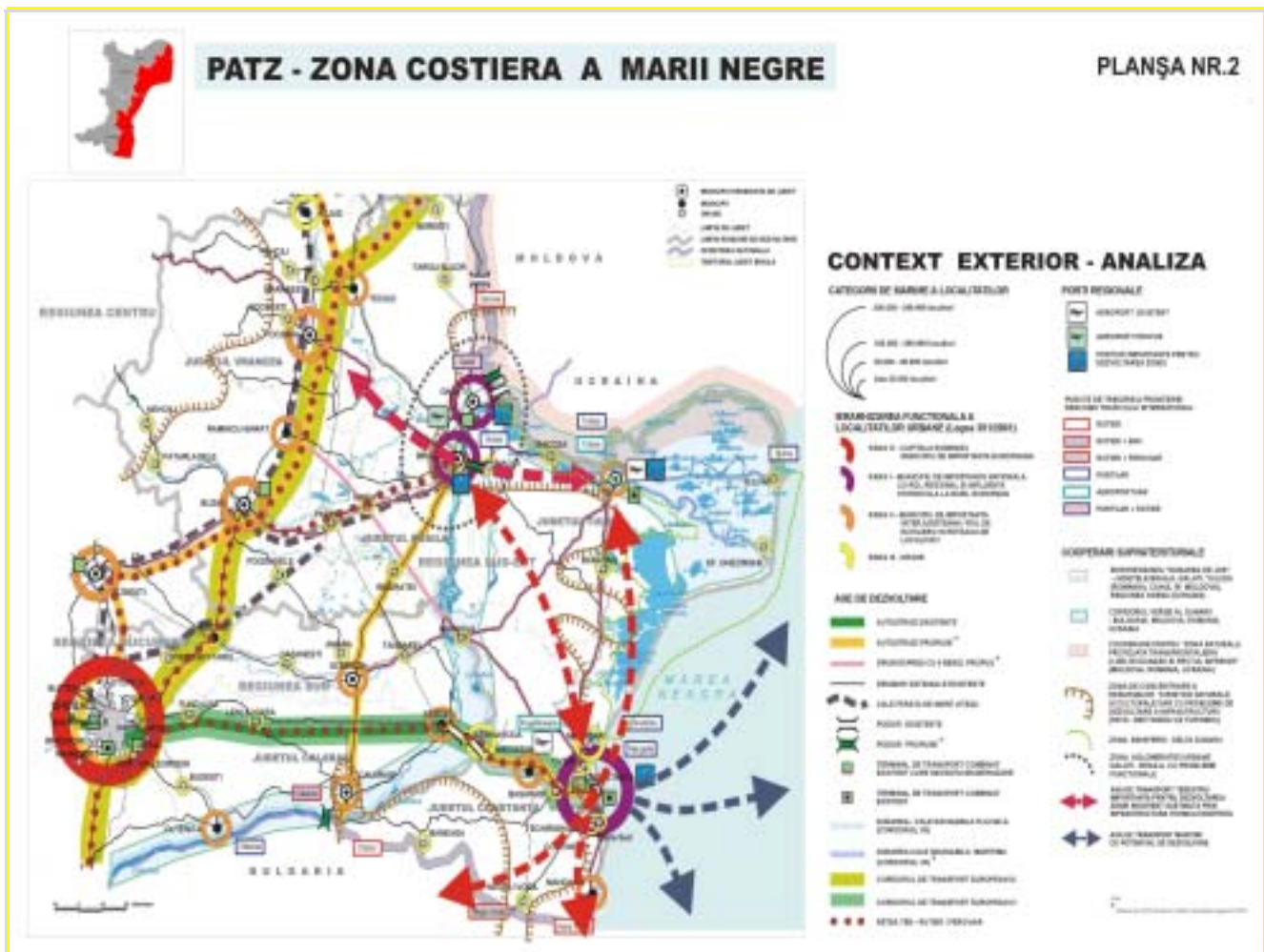
Dezvoltarea turismului trebuie să se realizeze în Zona costieră prin extinderea și modernizarea infrastructurii de cazare și agrement și prin realizarea de pachete de servicii pentru grupuri țintă în funcție de caracterul pronunțat sezonier al activității.

Creșterea interesului la nivel internațional pentru turismul eco-sustenabil și conservarea biodiversității permite în prezent dezvoltarea sectorului turistic cu respectarea ariilor protejate din Zona Costieră.

La nivelul Zonei Costiere s-au manifestat, în perioada analizată, creșteri ale resurselor de muncă și ale populației ocupate, precum și creșteri ale ponderii populației ocupate în sectorul terțiar, în special în arealul zonei metropolitane.

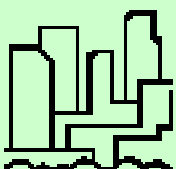
Auditul economic teritorial al zonei de coastă al Mării Negre identifică existența unor importante disparități teritoriale pe de o parte între zona de nord și cea de sud.

În acest sens abordarea unor direcții strategice de dezvoltare teritorială în domeniul economic presupune concomitent plierea pe nevoile și caracteristicile acestor zone.

Totodată se are în vedere integrarea pe verticală și orizontală cu documentele strategice și planurile de dezvoltare deja existente la nivel european, național, regional, județean și local, dar și cu specificul managementului costier ce are în vedere protecția mediului și utilizarea cu grijă a resurselor limitate.

Zona Deltei Dunării, din nordul Zonei Costiere, este profund rurală, cu o densitate extrem de redusă a populației și localităților, confruntându-se și cu fenomene de declin demografic. În aceste condiții șansele de redresare sunt foarte mici în contextul lipsei unui pol de dezvoltare puternic, Sulina, și a unui mediu economic stabil.

Este necesar a se realiza o corelare între politica de amenajare a teritoriului de coastă și reglementările urbanistice din cadrul planurilor de urbanism locale în ceea ce privește zonificarea funcțiilor urbane, astfel încât să se realizeze o distribuție judicioasă, echilibrată a activităților economice în teritoriu și prin care să se realizeze o dezvoltare teritorială durabilă.

BIBLIOGRAFIE

Dobrotă N. (1999), *Dicționar de economie*, Editura Economică, București.

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Est (2010), *Audit teritorial al Regiunii de Sud-Est*, http://www.adrse.ro/Documente/Planificare/Masterplan/Audit_Teritorial_SE.2010-2020.pdf

Borg Design (2008), *Lista firmelor din România*, CD profesional, București

URBAN-INCERC, Sucursala Urban Proiect (2010), *Metodologie privind elaborarea și conținutul cadru al documentațiilor de amenajare a teritoriului pentru zonele costiere; Plan de Amenajare a Teritoriului Zonal – Zona Costieră a Mării Negre, fazele III și IV*, http://www.mdr.ro/userfiles/PATZ_zona_costiera_fazaIII.pdf

---

Primit: 10 aprilie 2012 • Acceptat în forma finală: 20 aprilie 2012

